

Mats Löfström r

## Kirjallinen kysymys edunvalvonnan määräaikaaisuudesta ja taloudenhallinnan ohjauksesta

### Eduskunnan puhemiehelle

Mielenterveyden ongelmat vaikuttavat jokapäiväiseen elämään monin tavoin. Mielenterveysongelmistä kärsivät saattavat voida niin huonosti, että esimerkiksi oman talouden hoitaminen muodostuu liian raskaaksi. Tällöin he voivat tarvita edunvalvojaa.

Holhoustoimesta annetun lain mukaan tuomioistuin voi määrätä edunvalvojan täysi-ikäiselle, joka esimerkiksi henkisen toiminnan häiriintymisen vuoksi on kykenemätön huolehtimaan varallisuuttaan koskevista asioista. Saman lain mukaan joka neljäs vuosi on selvitettävä, onko edunvalvonnan jatkamiseen aihetta. Tarveselvitys tehdään holhousviranomaisen aloitteesta, eikä sitä tarvitse tutkia, jos edunvalvoja katsoo, että edunvalvonnan jatkamiseen on aihetta.

Edunvalvonta merkitsee aina huomattavaa puuttumista henkilökohtaiseen vapauteen, joten on tärkeää, että voimassa oleva lainsäädäntö luo puitteet turvalliselle ja nykyaikaiselle järjestelmälle.

Nykyinen holhouslainsäädäntö koetaan vanhentuneeksi. On tapauksia, joissa edunvalvonta on jatkunut rutiininomaisesti ilman oikaisuharkintaa, ja edunvalvontajärjestelmä on rajoittanut voimakkaasti päämiesten taloudellista itsenäisyyttä siten, että heillä ei ole varsinaisesti ollut omaa taloudellisesti itsenäistä liikkumatilaa, vaikka päämiehet ovat kehittäneet taloudellista osaamistaan ajan mittaan ja kykenisivät huolehtimaan taloudestaan joko suurilta osin tai kokonaan.

Edunvalvonnan tavoitteena tulee olla päämiehen taloudenpidon auttaminen, ei sen rajoittaminen. Näin ollen olisi myös syytä päivittää lainsäädäntöä siten, että edunvalvojalla olisi edunvalvontatehtävän keston ajan pedagoginen tehtävä/velvollisuus opastaa päämiestään hänen oman taloutensa hoidossa osana päämiehen taloudellisen itsenäisyyden lisäämistä paitsi sellaisissa tapauksissa, joissa päämies ei selvästikään ymmärrä asian merkitystä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä määräaikaisen edunvalvonnan keston lyhentämiseksi ja sen estämiseksi, että edunvalvontaa jatketaan rutiininomaisesti ilman harkintaa ja*

**Kirjallinen kysymys KK 724/2022 vp**

*mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä päämiesten taloudenhallinnan osaamisen parantamiseksi ja taloudellisen itsenäisyyden lisäämiseksi sellaisissa tapauksissa, joissa se on mahdollista?*

Helsingissä 1.2.2023

Mats Löfström r